ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΦΛΑΟΥΤΟ - 3ο ΕΠΙΠΕΔΟ

ΟΡΓΑΝΩΤΕΣ ΓΝΩΣΕΩΝ, ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΩΝ	ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
3.1 Θέματα Τεχνικής **3.1.1 Δεξιοτεχνία δαχτύλων** **3.1.2 Άρθρωση/ συγχρονισμός** **3.1.3 Εξέλιξη του Ήχου** **3.1.4 Αναπνοή και στάση**	**3.1.1 - 3.1.4 & 3.2** **Ο μαθητής αρχικά επιδιώκεται:** **1.** Να βελτιώσει την τεχνική του ώστε να είναι ικανός να εκτελέσει μείζονες κλίμακες σε δύο οκτάβες και αρπισμούς. Να αρχίσει την εκμάθηση και αναγνώριση μουσικών στολιδιών στο μουσικό κείμενο. **2.** Να γνωρίσει όλο το φάσμα των επί μέρους δεξιοτήτων του (όπως αναπνοή, ήχος, κούρδισμα, δεξιοτεχνία δαχτύλων-γλώσσας) στο φλάουτο. **3.** Να αρχίσει να αποκτά σταδιακά έλεγχο της αναπνοής και σταδιακή αυτονομία μουσικών φράσεων. **4.** Να εξοικειώνεται με την εκτέλεση μουσικής ενώπιον κοινού.	**Ειδικότερα:** **3.1.1-8** Θα πρέπει να δοθεί έμφαση στη χρησιμοποίηση μέσα από σκάλες και ασκήσεις της ευρύτερης έκτασης του οργάνου, της χρήσης του απλού στακάτο, η ενίσχυση και ισχυροποίησή του οποίου θα μας οδηγήσει στο διπλό και το τριπλό στακάτο. Στα επίπεδα (3ο-4ο) ο μαθητής αρχίζει να γνωρίζει καλύτερα την διαφραγματική αναπνοή γνωρίζει ασκήσεις αναπνοής/κίνησης, εξοικειώνεται βιωματικά με την έννοια οικονομίας στον χειρισμό της αναπνοής. Σε συνδυασμό με τις τεχνικές αναπνοής ελέγχεται και επαναπροσδιορίζεται και η στάση, η οποία παραμένει θέμα καθ΄ όλη τη διάρκεια των σπουδών. Ως καλή στάση ορίζεται η στάση που επιτρέπει στον μαθητή να χειρίζεται την αναπνοή του με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και τον βοηθάει να αποκτήσει φυσικότητα στην εκφορά του ήχου. Δίνεται έμφαση στον έλεγχο του κουρδίσματος και στις ιδιαιτερότητες του οργάνου ως προς αυτό. Ο μαθητής στο 3ο επίπεδο συνεχίζει να μελετάει τεχνικές ασκήσεις και σπουδές που αντιστοιχούν στις δυνατότητές του.	**3.1** Ο μαθητής αξιολογείται διά της ακροάσεως στα μαθήματα καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους για την πρόοδό του και το βαθμό επίτευξης των στόχων του μαθήματος σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο, αλλά και διαγνωστικά για διαπίστωση του επιπέδου στο οποίο ανήκει **3.2. Ελάχιστες απαιτήσεις ύλης:** Ο μαθητής στο τέλος του 3ου επιπέδου θα πρέπει κατ΄ ελάχιστο να γνωρίζει 5 κλίμακες με διέσεις (C, G, D, A, E) και 3 με υφέσεις (F, Bb, Eb,), σε 2 οκτάβες, 2 ελάσσονες σκάλες με διέσεις και 2 με υφέσεις. Η διδασκαλία των ελασσόνων κλιμάκων πρέπει να συμπεριλαμβάνει και τις 3 μορφές, φυσική- αρμονική- μελωδική. Επίσης, μαζί θα πρέπει να εκτελέσει τους αρπισμούς της κάθε κλίμακας καθώς και τρίτες σε δύο οκτάβες. Στις ελάσσονες κλίμακες οι τρίτες θα εκτελούνται μόνο για την αρμονική μορφή. Επίσης, οι σκάλες θα πρέπει να εκτελούνται με τρόπους
3.2 Θέματα Ρεπερτορίου	**Ο μαθητής μέχρι το τέλος του τρίτου επιπέδου επιδιώκεται:** **5.** Να μάθει τη χρήση και να εξασκηθεί σε πέντε (5) μείζονες κλίμακες με διέσεις (C, G, D, A, E) και 3 με υφέσεις (F, Bb, Eb,) σε δύο οκτάβες με τρόπους κτυπήματος της γλώσσας (slured-ενωμένα και staccato - χωριστά Να μάθει τη σύνδεση μειζόνων και ελασσόνων κλιμάκων και να μπορεί να εκτελέσει 2 από αυτές, σε όλες της τις μορφές, φυσική-αρμονική-μελωδική .	**3.2. Θέματα Ρεπερτορίου** **1. Μέθοδοι** **- Taffanel & Gaubert** - *Methode Complete de Flute* Volume 1 – Leduc,1958 **- Altes** - *Celebre Methode Complete de flute , Leduc, 2010* **- E. Wagner** – *Foundation for flute playing, Fisher, 1918* **- Trevor Wye** - Practice books for the Flute , Novello 1999 Breathing and Scales, Intonation and Vibrato **2. Ασκήσεις (Etudes)** **- G. Gariboldi,** *Etudes mignonnes op.131, Bilaudot* *Ο Gariboldi είναι ένας σημαντικός ρομαντικός ιταλός συνθέτης οι συνθέσεις – ασκήσεις του οποίου επηρέασαν πολύ την εξέλιξη του οργάνου και προσφέρουν στον μαθητή ποιοτική σταδιακή εξάσκηση με*	

ΟΡΓΑΝΩΤΕΣ ΓΝΩΣΕΩΝ, ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΩΝ	ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
	6. Να εκτελέσει τους αρπισμούς της κάθε κλίμακας καθώς και τρίτες σε δύο οκτάβες. **7.** Να αναπτύξει την έννοια της συνοχής και του προτύπου που επιτυγχάνονται μέσω της χρησιμοποίησης της γλώσσας και των μερών της στοματικής κοιλότητας που βρίσκεται, συνορεύει και επικοινωνεί. **8.** Να γνωρίσει τα βασικά στολίδια που χρησιμοποιούμε σε ένα μουσικό κείμενο, όπως τρίλιες, μικρές νότες και αποτζιατούρα. **Ο μαθητής αρχικά επιδιώκεται:** 9. Μέσα από ένα μουσικό ιστορικό πλαίσιο να κατανοήσει καλύτερα τα χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης εποχής των έργων που μελετάει. 10. Να γνωρίσει και να μελετήσει νέο ρεπερτόριο φλάουτου που να ανταποκρίνεται στις παρούσες δυνατότητές του και να τον βοηθάει να εξελιχθεί ως φλαουτίστας και ως νέος μουσικός. 11. Να γνωρίσει και να μελετήσει τεχνική του φλάουτου που να ανταποκρίνεται στις παρούσες δυνατότητές του και να τον βοηθάει να εξελιχθεί ως φλαουτίστας και ως νέος	*ωραίες μελωδικές συνθέσεις. Οι είκοσι ασκήσεις που περιέχει μας φτάνουν κάλλιστα να καλύψουμε ολόκληρο το επίπεδο, με τις 10 πρώτες να είναι υποχρεωτικά το ελάχιστο επιθυμητό όριο που θα πρέπει να καλύψει ο μαθητής.* **- *G. Gariboldi*** *- Thirty Easy and Progressive Studies, EMB* *Για κάποιον μαθητή με περισσότερες ελλείψεις και κενά οι οποίες είναι ευκολότερες μεν αλλά μπορούν να χρησιμοποιηθούν και ως εφαρμογή της μελέτης των κλιμάκων που είναι υποχρεωτικές για το επίπεδο αυτό.* **- *G. Gariboldi,*** *15 etudes moderns elegantes et progressive* *Για κάποιον πιο προχωρημένο μαθητή με τις πρώτες ασκήσεις να μπορούν να εκτελεστούν στο επίπεδο αυτό.* **- G. Gariboldi** - Vingt petites etudes pour la flute op. 132 *Για κάποιον πιο προχωρημένο μαθητή.* **- E. Koehler** - *15 Easy studies, IMC 1957* **3. Κομμάτια (Συλλογές)** Δεν υπάρχει καλύτερος τρόπος από το να εφαρμόσεις όλες τις τεχνικές πληροφορίες σε ένα κομμάτι. Κάποια από τα κομμάτια που θα επιλεγούν καλό θα ήταν να έχουν και κάποια σχέση με τη θεωρία και το πρώτο κομμάτι της αρμονίας. Ο μαθητής μπορεί να αρχίσει να κατανοεί τη λειτουργία των κλιμάκων, τη μετατροπία σε κοντινές κλίμακες και τη σύνδεση I-V-I και I-IV-V-I μέσα από την απλή αρμονική ανάλυση ενός μέρους σονάτας. Ο μαθητής μέσα από ένα μουσικό ιστορικό πλαίσιο μπορεί να κατανοήσει καλύτερα τα χαρακτηριστικά συγκεκριμένης εποχής και να καταλάβει την εξέλιξή τους στην εποχή που ακολουθεί, να μελετήσει τις απλές μουσικές φόρμες που αναπτύσσονται και εξελίσσονται στο μπαρόκ, στον κλασικισμό και στον ρομαντισμό, και ποιοί συνθέτες επηρέασαν την εξέλιξη και την τεχνική του οργάνου, για ποιο λόγο χρησιμοποιήθηκαν κλειδιά για να φτάσουμε στο σύστημα Boehm και για ποιους λόγους το όργανο άρχισε να κατασκευάζεται από μέταλλο και όχι από ξύλο όπως ήταν στη φυσική του μορφή. Υπάρχουν πολλές και αξιόλογες συλλογές που καθοδηγούν τον μαθητή στα παραπάνω	κτυπήματος της γλώσσας (slured-ενωμένα και staccato-χωριστά), ανά δυάδες, τετράδες και οκτάδες και συνδυασμό τους. Ο μετρονόμος εισάγεται στη μελέτη τους μέχρι 90 bmp. Στον μαθητή πρέπει να αναπτυχθεί η έννοια της συνοχής και του προτύπου που επιτυγχάνονται μέσω της χρησιμοποίησης της γλώσσας και των μερών της στοματικής κοιλότητας που βρίσκεται, συνορεύει και επικοινωνεί. Θα πρέπει να είναι σε θέση να χρησιμοποιεί αρκετά ικανοποιητικά το απλό χτύπημα της γλώσσας και να μπορεί να εμφανίσει διαφορά ανάμεσα στο κρατημένο (πορτάτο) και στο κοφτό (στακάτο). Πρέπει επίσης να υπάρχει στοχευμένη προοδευτική ενδυνάμωση της άρθρωσης και των δυσκολιών της στη χαμηλή και υψηλή περιοχή. **3.3 Τριμηνιαία αξιολόγηση:** Ο μαθητής ενώπιον των υπολοίπων μελών της τάξης

ΟΡΓΑΝΩΤΕΣ ΓΝΩΣΕΩΝ, ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΩΝ	ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
	μουσικός. 12. Να καταφέρει να βελτιώσει εξίσου όλο το φάσμα των επί μέρους δεξιοτήτων του στο φλάουτο	χαρακτηριστικά. Οι συλλογές είναι ενδεικτικές μιας και έχουν γραφτεί πάρα πολλές για το φλάουτο. Ο καθηγητής έχει την ευκαιρία να επιλέξει από ανάλογες συλλογές σύμφωνα με τα κριτήρια του, και από αυτές που ενδέχεται να υπάρχουν ήδη στο σχολείο. Το μόνο που θα πρέπει να κάνει είναι να επιλέγει βαθμό δυσκολίας 4-5 στο ABRSM. **- The Flute Collection** – *Easy to Intermediate Level*, Schirmer Instrumental Library for Flute & Piano 2007 Μια ιδανική συλλογή για τον μαθητή μέσου επιπέδου. Περιέχει: Gavotte from the French Suite No. 5, BWV 816 (J.S. Bach) • Minuet from the Notebook for Anna Magdalena Bach (J.S. Bach) • Scotch Dance, WoO 23 (Beethoven) • Sonatina (Beethoven) • Aria of the Shepherd from La liberazione de Ruggiero (Caccini) • Berceuse from the Dolly suite (Fauré) • Tambourin from Iphigénie en Aulide (Gluck) • Allegro from the String Quartet in F Major, Op. 74, No. 2 (Haydn) • Minuet from the Symphony No. 89 in F Major (Haydn) •The Entertainer (Joplin) • Musette (Leclair) • Andante Espressivo, Op. 58, No. 1 (Mendelssohn) • Gymnopédie (Satie) • Andantino (Schubert) • Minuet (Schubert) • Romanze, Op. 94 (Schumann). Το βιβλίο περιλαμβάνει την πρόσβαση και σε online συνοδεία, κάτι πολύ σημαντικό για τους μαθητές αφού μπορούν και μόνοι τους να μελετάνε με τη συνοδεία πιάνου. **- Music through Time** *Flute Book 4* , Billaudot, 2006 το οποίο περιέχει:Anon.: Out of the Meadow, Anthony Holborne: The Fairy Round, Nicola Matteis: Preludio, J. S. Bach: Molto adagio from Cantata no. 106 (Funeral Cantata), John Lampe: The Dragon of Wantley W. A. Mozart: Andante cantabile from K.547, Gaetano Donizetti: Romance from L'Elisir d'Amore, Modest Mussorgsky: A Tear, John Philip Sousa: Semper Fidelis Edward German: She had a letter from her love, Frederick Delius: Brigg Fair, Wiliam Walton: Jodelling Song, Vaughan Williams: Valse Lente, John Rutter: Pie Jesu, Paul Harris: . . . with a hint of lime **- ABRSM**- *Baroque Flute Pieces*, Book IV ή V, ABRSM Αν η επίδοσή του είναι πάνω από το μέσο όρο, μπορεί να αυξηθεί ο	παρουσιάζει μια κλίμακα, εκτελεί μέρος μιας σπουδής και παρουσιάζει ένα κομμάτι από τις συλλογές που έχει διδαχθεί αναφέροντας στοιχεία για τον συνθέτη. Επίσης εκτελεί ένα μικρό απόσπασμα PrimaVista. **3.4 Τελική ετήσια αξιολόγηση (εξετάσεις):** Η αξιολόγηση γίνεται με εκτέλεση μιας κλίμακας από τις διδαγμένες σε δύο οκτάβες μαζί με το αρπεζ και τις τρίτες, εκτελεσμένη staccato και legato ανα τετράδες σε ρυθμό όχι μικρότερου του τέταρτο =80 bmp. Επίσης, εκτέλεση μιας άσκησης από τις διδαγμένες και ένα κομμάτι με συνοδεία πιάνου ή άλλου οργάνου από συλλογή μέσης δυσκολίας που να περιλαμβάνουν χαρακτηριστικά του επιπέδου αυτού, χρησιμοποίηση απλών στολιδιών και ηχοχρωματικής ανταπόκρισης (piano, mezzo piano, Forte). Επίσης, εκτελεί ένα μικρό απόσπασμα Prima Vista.

ΟΡΓΑΝΩΤΕΣ ΓΝΩΣΕΩΝ, ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΩΝ	ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
		βαθμός δυσκολίας χρησιμοποιώντας ως παράδειγμα τη συλλογή αυτή, η οποία συμβουλεύει το μαθητή στην άρθρωση και τις αναπνοές, αρκετές φορές στο ρυθμό και στα στολίδια και παρουσιάζοντας σημαντικές πληροφορίες για το συνθέτη. Από τα κομμάτια αυτά θα πρέπει να διδαχθούν τουλάχιστον δέκα, και το καθένα από αυτά να μην υπερβαίνει τη διδασκαλία των τριών μαθημάτων, ώστε ο μαθητής να μάθει να μελετά συγκεκριμένο κείμενο σε συγκεκριμένο χρόνο και να μελετήσει χαρακτηριστικά περισσοτέρων περιόδων. Ο δάσκαλος στην αρχή κάθε τριμήνου σχεδιάζει με τον μαθητή ένα πρόγραμμα μελέτης, στο οποίο διατυπώνονται και επαναπροσδιορίζονται βραχυπρόθεσμοι, μεσοπρόθεσμοι και μακροπρόθεσμοι στόχοι. Οι μαθητές τακτικά παρουσιάζουν τα έργα που έχουν μελετήσει ενώπιον κοινού είτε στο πλαίσιο της τάξης του φλάουτου δηλαδή στους υπόλοιπους μαθητές φλάουτου είτε σε συναυλίες του σχολείου.	
3.3 Μουσική Σύμπραξη	**Ο μαθητής αρχικά επιδιώκεται:** **3.3.1**. Να κατανοήσει τη ρυθμική σταθερότητα και πειθαρχία, ώστε να μπορεί να συμπράξει με άλλους μουσικούς. **3.3.2** Να εξασκήσει και να αναπτύξει την ακοή του. **3.3.3** Να αναπτύξει ικανότητες ελέγχου και προσαρμογής της έντασης, του κουρδίσματος. **3.3.4** Να αναπτύξει την ικανότητα του να συμπράττει με μικρά αρχικά μουσικά σύνολα. **3.3.5** Να γνωρίσει ενεργά νέο ρεπερτόριο μουσικής δωματίου με φλάουτο, διαφορετικών μουσικών ιδιωμάτων.	**3.3 Μουσική Σύμπραξη** Ο μαθητής θα πρέπει να μάθει να παίζει μαζί με άλλους. Και η πιο εύκολη μορφή είναι να παίξει με κάποιον συμμαθητή του. Έτσι θα μάθει να συνεργάζεται, να ακούει και να κουρδίζει πάνω σε κάποιον άλλο, και η οπτική και ακουστική αίσθηση να καλύπτουν τα λάθη τα οποία προκύπτουν. Και εδώ μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε συλλογές, όπως: **- Moyse, M**. - *Album of 30 Duets for Two Flutes*, Volumes 1 & 2, IMC **- Hugues** - *School of the Flute op. 51*, Ricordi **- Voxman** - *Selected Duets for Two Flutes Vol. 1*, Rubank Ο καθηγητής θα πρέπει να βρει χρόνο για να συμβουλέψει το μαθητή και να συνεργαστεί με τον καθηγητή που ασχολείται – διδάσκει κάποιο μουσικό σύνολο έτσι ώστε ο μαθητής μέσα από τα κομμάτια του συνόλου να ωφεληθεί περισσότερο και στο μέρος της εκτέλεσης.	**3.3.1** Ο καθηγητής φλάουτου μπορεί να περιλάβει και να προετοιμάσει τον μαθητή για μία-δύο δραστηριότητες μουσικής σύμπραξης σε σύνολα φλάουτων, σύνολα μουσικής δωματίου με διαφορετικά όργανα. Ο μαθητής αξιολογείται διά της ακροάσεως στα μαθήματα καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους για την πρόοδό του και το βαθμό επίτευξης των στόχων του μαθήματος σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο, αλλά και διαγνωστικά για διαπίστωση του επιπέδου στο οποίο ανήκει. **3.3.2 Ελάχιστες απαιτήσεις ύλης:**

ΟΡΓΑΝΩΤΕΣ ΓΝΩΣΕΩΝ, ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΩΝ	ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
	Ο μαθητής μέχρι το τέλος του 5ου επιπέδου επιδιώκεται: **3.3.6** Να παίζει με άλλους φλαουτίστες κομμάτια κατάλληλα για το επίπεδό του. **3.3.7** Να παίζει σε μικρά σύνολα μουσικής δωματίου έργα πρωτότυπα ή μεταγραφές κατάλληλες για το επίπεδό του.		Για την πρόσβαση στο επόμενο επίπεδο πρέπει ο μαθητής να ασχοληθεί συστηματικά με έναν μικρό κύκλο δραστηριοτήτων μουσικής σύμπραξης ώστε να αποκτήσει μια σημαντική εμπειρία λειτουργίας σε μουσικό σύνολο και να μπορεί να ανταποκριθεί ικανοποιητικά και ανάλογα με το επίπεδο των συνολικών τεχνικών και μουσικών δυνατοτήτων του. **3.3.3 Τελική ετήσια αξιολόγηση (εξετάσεις):** Η αξιολόγηση γίνεται με εκτέλεση ενός κομματιού στο οποίο ο μαθητής συμπράττει με μικρό ή μεγάλο σύνολο μαθητών μουσικής. Για την αξιολόγηση πρέπει να ληφθούν υπόψη οι παράγοντες που καθορίζουν την επιτυχημένη εκτέλεση ενός κομματιού σε σύνολο μουσικής, δηλαδή η άρτια προετοιμασία, η ηχοχρωματική ανταπόκριση και η προσαρμοστικότητα στη μουσική ροή και στις ερμηνευτικές προθέσεις της ομάδας.
3.4 Συμπληρωματικές /υποστηρικτικές γνώσεις και δεξιότητες	**1.** Η βελτίωση στην εκ πρώτης όψεως ανάγνωση. **2**. Ηχογράφηση ως μέσο βελτίωσης του τρόπου εκτέλεσης.	**3.4.1 Prima Vista** Ο μαθητής θα πρέπει να εξασκηθεί στο να παίζει κομμάτια εκ πρώτης όψεως. Τα κομμάτια που μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε είναι τουλάχιστον δύο επιπέδων κάτω από το επίπεδο του μαθητή. Υπάρχουν έτοιμα τεστ που μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε ως οδηγό, όπως: **- Paul Harris** - *Improve your sight reading*, Faber Music **- ABRSM** - *Specimen Sight-Reading Tests for Flute, Grades 1-5*, ABRSM Ο καθηγητής πρέπει να εξηγήσει τα σημεία που πρέπει να προσέξει ο μαθητής, όπως οπλισμό, τυχαία σημεία αλλοίωσης, μεγάλα διαστήματα, ρυθμικά σχήματα και στολίδια. **3.4.2 Ηχογράφηση** Καλό θα ήταν ο μαθητής σε τέσσερα έως έξι μαθήματα να ηχογραφήσει τον εαυτό του με ένα απλό μέσο ηχογράφησης και να αξιολογήσει ο ίδιος την προσπάθειά του και να ανακαλύψει τις αδυναμίες του και μέσα από την προσπάθεια αυτή να βελτιωθεί.	